

Фінансова спроможність — мистецтво встановлення вимоги

Інформація про закупівлю: ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013. Заходи з озеленення (посадка дерев) в м. Запоріжжя [за кодом CPV за ДК 021:2015-45112000-5 (Землерийні та інші земляні роботи)]
Оголошення № [UA-2020-10-20-007976-a](#)

Виявлені порушення: «...за результатами аналізу питання відповідності тендерної документації вимогам Закону встановлено, що Замовником у пункті 4 “Переліку документів, що підтверджують відповідність установленим кваліфікаційним критеріям” Додатка 4 тендерної документації **зазначено вимогу для підтвердження фінансової спроможності учасника щодо надання довідок з усіх обслуговуючих банків про наявність рахунків в банківських установах та про відсутність (наявність) заборгованості за кредитами станом не більше тижневої давнини відносно кінцевого строку подання тендерних пропозицій.**

Частиною 3 статті 22 Закону зазначено, що тендерна документація може містити іншу інформацію, вимоги щодо наявності якої передбачені законодавством та яку замовник вважає за необхідне включити до тендерної документації.
Поряд з цим, забезпечення платоспроможності, як критерій, визначено статтею 16 Закону і передбачає підтвердження лише фінансовою звітністю.

Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвердженим наказом Міністерства України від 07.02.2013 № 73, визначено склад фінансової звітності, а саме баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал і примітки до фінансової звітності.

За результатами аналізу питання відповідності тендерної документації вимогам Закону встановлено, що Замовником у Додатку 4 “**Перелік документів, що підтверджують відповідність установленим кваліфікаційним критеріям**” зазначено вимогу надання документів, не передбачених статтею 16 Закону, чим порушено вимоги частини третьої статті 22 Закону».

Висновок про наявність або відсутність порушень: за результатами аналізу питання відповідності тендерної документації вимогам Закону встановлено порушення вимог частини 3 статті 22 Закону.

Інформація про закупівлю: ДК 021:2015:45000000-7 — Будівельні роботи та поточний ремонт

Оголошення № [UA-2020-05-15-000954-a](#)

Виявлені порушення: «...вищезазначеним пунктом розділу III “Інструкція з підготовки тендерної пропозиції” тендерної документації визначено критерій “Наявність фінансової спроможності”, яким **встановлено вимогу для учасників середньорічного обороту коштів за останні 4 (чотири) роки** (середнє арифметичне значення річних оборотів) має бути не менше 100 % від суми пропозиції, **чим порушено частину 3 статті 16 Закону, а саме право вимагати надання підтвердження обсягу річного доходу (виручки), а не середньорічного обороту коштів**».

Висновок про наявність або відсутність порушень: за результатами аналізу відповідності тендерної документації вимогам Закону встановлено порушення вимог частини 8 статті 12, частини 3 статті 16 Закону.

Коментар

Частиною 3 статті 16 Закону передбачено, що в разі встановлення кваліфікаційного критерію фінансової спроможності замовник **не має права вимагати надання підтвердження обсягу річного доходу (виручки)** у розмірі більшому, ніж очікувана вартість предмета закупівлі (пропорційно очікуваній вартості частини предмета закупівлі (лота) в разі поділу предмета закупівель на частини). Отже, Законом чітко зазначено, що замовник має вимагати підтвердження обсягу річного доходу (виручки) у розмірі не більшому, ніж очікувана вартість предмета закупівлі (пропорційно очікуваній вартості частини предмета закупівлі (лота) в разі поділу предмета закупівель на частини).

Інформація про закупівлю: ДК 021:2015:45230000-8 Будівництво трубопроводів, ліній зв'язку та електропередач, шосе, доріг, аеродромів і залізничних доріг; вирівнювання поверхонь

Оголошення № [UA-2020-05-15-005239-b](#)

За результатами моніторингу процедури закупівлі встановлено: «...що відповідно до пункту 5 “Кваліфікаційні критерії до учасників та вимоги, встановлені статтею 17 Закону” розділу “Інструкція з підготовки тендерної пропозиції” тендерної документації Замовник встановив кваліфікаційні критерії до учасників відповідно до статті 16 Закону “наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю”.

Відповідно до статті 1 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV (із змінами) фінансова звітність — звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Відповідно до частини першої статті 2 Національного положення (стандарту)

бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затвердженого наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 за № 336/22868, фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності.

Проте учасники торгів ДП "Х" та ТОВ "М" у своїй тендерній пропозиції не надали жодного документа, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства (фінансова звітність), чим не дотрималися вимог пункту 5 розділу "Інструкція з підготовки тендерної пропозиції" тендерної документації. Однак Замовник, на порушення абзацу другого пункту 1 частини першої статті 31 Закону, не відхилив тендерні пропозиції ДП "Х" та ТОВ "М" як такі, що не відповідали кваліфікаційному критерію, та визначив ДП "Х" переможцем торгів і уклав з ним договір про закупівлю».

Висновок про наявність або відсутність порушень: за результатами аналізу питання розгляду тендерних пропозицій ДП «Х» та ТОВ «М» встановлено порушення абзацу другого пункту 1 частини першої статті 31 Закону.

Коментар редакції: Пропонуємо розглянути зазначений висновок моніторингу більш детально, а для цього звертаємося до вимоги тендерної документації:

5	Кваліфікаційні критерії до учасників та вимоги, встановлені статтею 17 Закону	<p><u>1. Кваліфікаційні критерії встановлені замовником до учасників відповідно до статті 16 Закону:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій;- наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід;- наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів);- наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю. <p>Інформація про спосіб документального підтвердження відповідності учасників встановленим замовником кваліфікаційним критеріям відповідно до статті 16 Закону визначена Додатком 1 до тендерної документації.</p>
---	---	---

Тобто замовник прописав кваліфікаційні критерії, які він встановлює до учасників відповідно до статті 16 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон), та зазначив, що спосіб документального підтвердження відповідності таким кваліфікаційним критеріям визначений у Додатку 1 до тендерної документації.

Найцікавіше, що в Додатку 1 до тендерної документації замовник не зазначив спосіб документального підтвердження відповідності учасників такому кваліфікаційному критерію, як наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю.

Відповідно, учасники процедури закупівлі не звернули уваги на формулювання вимоги пункту 5 розділу «Інструкція з підготовки тендерної пропозиції», а саме — на **«кваліфікаційні критерії, встановлені замовником до учасників відповідно до статті 16 Закону»** та не надали у складі тендерної пропозиції відповідну фінансову звітність.

Отже, **замовникам** слід уважніше встановлювати вимоги в тендерній документації та в разі невстановлення одного з кваліфікаційних критеріїв, передбачених Законом, не зазначати його в тендерній документації. Натомість **учасникам** слід ретельніше вивчати вимоги тендерної документації, щоб виконати всі вимоги замовника.

Про декілька простих порад, які допоможуть щонайбільше зрозуміти майбутні фінансові ризики та щонайменше — чи слід витратити час на підготовку тендерної пропозиції, читайте на порталі RADNUK.COM.UA у статті [«Платоспроможність замовника: що очікувати учасникові? Новий механізм факторингу для учасника»](#).